

Voorwoord

Op mijn veertiende werd ik seksueel misbruikt door een jongen die ik niet kende.

Hij was iets ouder dan ik.

Hij was breed en sterk en had me stevig vast.

Ik kon niet loskomen.

Het misbruik duurde lang en ging ver.

Uiteindelijk bevrijdde iemand me uit zijn greep.

Wat zou deze jongen voor jongen geweest kunnen zijn?

Was hij aardig? Of een hufter? Of van allebei wat?

Was hij blij dat hij leefde?

Kende hij momenten waarop hij het niet met zichzelf uithield?

Wat deed hij als jong kind? Hoe speelde hij? Wanneer lachte hij?

Wanneer was hij vol verdriet?

Wat maakte hij mee?

Wat werd, toen hij opgroeide, zijn verhaal?

Is hij zijn verhaal geworden? Of heeft hij zich er uit losgemaakt?

Of heeft een ander hem eruit bevrijd?

Seksueel geweld is beschadigend. In ieder geval was het dat voor mij.

Het stellen van vragen over wat ik had meegemaakt, ontstond als een natuurlijke beweging.

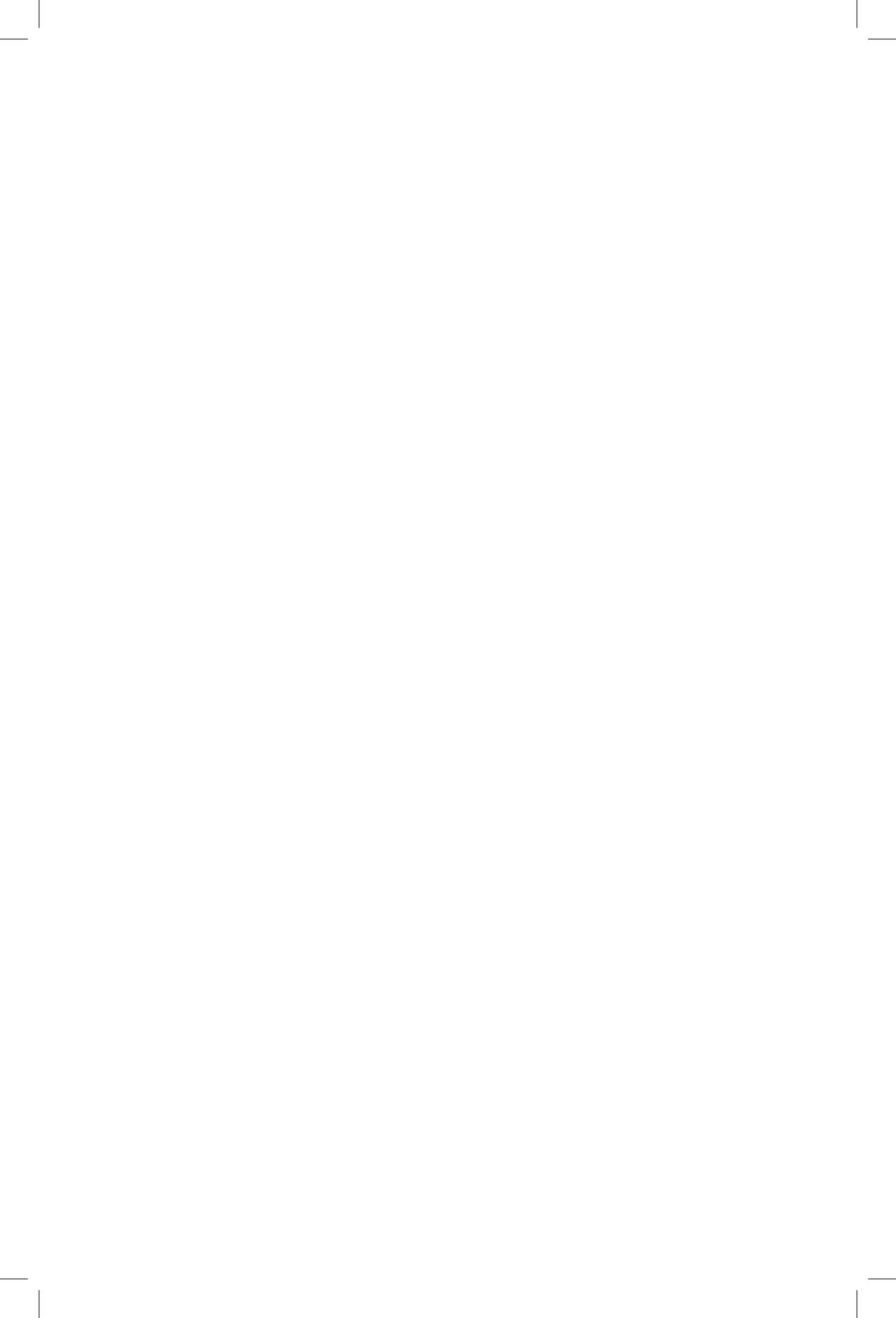
Vragen zijn voor mij belangrijker dan antwoorden.

Vragen maken me vrij. Antwoorden zetten me vast.

De vragen die ik me gesteld heb over de jongen die me heeft misbruikt, hebben Jim laten ontstaan, één van de hoofdpersonages in *Wie niet lief is*.

Al lezend, leer je hem kennen. Het is aan jou hoe je hem beleeft.

Lenneke Westera, 30 april 2022

1. Jim

Mama weigerde me Dzzim te noemen.

‘Je heet Jim,’ zei ze, ‘met de *j* zoals in jas. Geen gedoe.’

Ik wilde Dzzim genoemd worden. Met een *dzj* zoals in John. En James. En Jude.

Ik vond Dzzim veel mooier klinken. Het klonk stoer. Als iemand die weet wat hij wil. En doet wat hij wil. En in van alles goed is.

We woonden op de negende verdieping van een grauwe flat. Omdat mama, de dag na mijn vijftiende verjaardag, zo nodig moest scheiden.

Eerst woonden we in een normaal huis. In een normale straat. In plaats van naast een hondenuitlaatveld vol drollen en hondenfreaks.

Ons oude huis was vlakbij Koert en Raf. Nu woonde ik een takkeneind bij ze vandaan.

Mijn pa woonde ook niet meer in ons vorige huis.

Hij was haast altijd op reis voor zijn werk. Meestal zat hij in New York of Malibu, of ergens daar tussenin in Amerika. Soms in Maleisië of Singapore.

Ik had de schurft aan de flat. Hij was lelijk en hij stonk. Naar muffe bedden en oude, ranzige wierook.

Mijn kamer was klein, vierkant en saai.

In ons normale huis had ik de zolder. Hier zat ik in een hok.

De enige plek in de flat waar ik graag kwam was het verlengstuk van de galerij van de veertiende verdieping. Het stuk voorbij de woningen.

Als je daar de exit-deur doorging, die eigenlijk alleen bedoeld was om de vluchtroute te nemen bij brand, kwam je in een soort portaal. In die hal stonden een stuk of acht enorme kasten, waarin ‘slimme meters’ en warmtepompregulators gonsden.

Vanuit de hal was er een deur naar een aangebouwd balkon in een stalen constructie. Dat balkon was de plek waar ik vaak zat. Het was mijn private chillplek.

Vanaf het balkon leidde er een trap naar het dak van de flat. Die trap was bedoeld voor werklui en onderhoudsmonteurs, om bij de zonnepanelen en afvoerbuizen en zo van de flat te kunnen komen. De deur naar het gemonteerde balkon was gek genoeg nooit afgesloten, de deur die toegang gaf tot de trap naar het dak wel.

Mijn privé-balkon had ongeveer hetzelfde formaat als mijn kamer, en was overkapt. Er stonden blauwe, ijzeren kasten van zo'n twee meter hoog, waarschijnlijk vol gereedschap en werkmateriaal.

Vanaf het balkon was het uitzicht een stuk beter dan vanaf de galerij. Hier stond je op de kopse kant van de flat en keek je niet uit over hondenpoepvelden. Hier zag je de Voerse plas, en verderop de bosrand.

Ik had een paar oude tuinkussens op de blauwe kasten gelegd. En een pakje shag tussen de eerste kast en de muur gepropt. Allebei uit het zicht.

Op 'mijn balkon' lag ook de foto. De foto van Makiko. Onder de tweede kast.

Ik schoof hem altijd met mijn zakmes tevoorschijn.

Dan ging ik ermee op de kussens zitten. Draaide een shaggie. En keek ik naar Makiko.

En stelde me voor hoe ze *Dzjim* zou zeggen.

Dat had ze nog nooit gezegd. Maar ik wist dat het zou gaan gebeuren.

2. Hidde

Ik wachtte altijd te lang met plassen. Dan hield ik het haast niet meer uit.

Meestal ging ik pas als mama zich van me losmaakte.

Ik keek hoe ze zich omhoog hees in de kussens en een paar slokken lauwe thee nam.

Ik sloeg dan het dekbed weg, schoot de badkamer in en deed mijn plas.

Het was een grote opluchting.

De plas was eruit. En ik was even uit bed. Even uit mama's armen.

In de spiegel keek ik naar mijn gezicht, de streperige afdruk van mama's nachtpon op mijn wang.

'Je moet weer terug,' zei mijn spiegelbeeld.

Ik trok door, schuifelde naar de slaapkamer en schoof weer onder mama's dekbed. Haar benen grepen me. Haar mond drukte kusjes op mijn haar.

Op de wekker zag ik dat het half elf was. Op school was het speelkwartier voorbij.

Ik hoefde niet naar school.

Op school kon ik niks doen. Niks om te zorgen dat mama beter werd. Thuis wel.

Ik lag elke dag bij haar in bed tot het avondeten. Ik lag tegen haar aangeklemd. Dan werd ze beter. Iets wist dat zeker. Maar of ik dat iets was, wist ik niet zeker.

Mama kneep me af en toe haast fijn.

En ze fluisterde gedichtjes in mijn oor.

Straks ga ik.

Jij blijft benee.

Maar het liefst

neem ik je mee.

Met *straks ga ik* bedoelde mama dat ze doodging.

Ik vond het een fuckzin.

Het liefst neem ik je mee vond ik een stuk beter.
Mee met mama. Uit bed. Naar de Jumbo ofzo. Of naar het voetbalveld. Of naar de Efteling.
Maar dat gebeurde niet.
Mama ging niet uit bed.
Al die tijd niet.
Zeven weken lang niet.
We bleven in bed.
Mama en ik.
Toen ging ze dood. Echt dood.
En ze nam me niet mee.

3. Hidde

Juffrouw Janneke praatte elke maandag met me. Dat vond ze nodig. Omdat mijn moeder dood was.

Als de bel gegaan was en iedereen de klas uit was, moest ik tegenover haar komen zitten, aan haar bureau.

Juffrouw Janneke vroeg dan: 'Hoe gaat het met je, Hidde?'

Het liefst wilde ik zeggen: 'Dat laat ik in het midden.'

Dat rijmt leuk.

Mama was dol op rijmen.

Maar ik zei: 'Goed.'

Want dat zeg je als iemand vraagt hoe het gaat. En dat zeg je zeker als je moeder dood is. Mensen, inclusief juffrouw Janneke, hebben namelijk geen zin in een fuckgesprek.

Zelf had ik dat ook niet.

Ik wilde gewoon buiten voetballen. Of pingpongen. Dat had ik lang genoeg niet gekund. Al die weken dat ik in bed gelegen had. Onder het roze dekbed. In mama's warme armen.

Nu pingpongde en voetbalde ik gelukkig af en toe weer.

Ik was blij dat ik het nog kon: de bal aannemen, kijken, en een strakke pass geven.

Ook mijn tafeltennisslag was niet achteruit gegaan doordat ik weken in bed had gelegen. Eerder vooruit.

Aan de tafeltennistafel op het veld voor de flat maakte ik iedereen in. Zelfs Makiko.

Of ze lieten me winnen. Omdat ik geen moeder had. Dat kan ook. Maar dat geloof ik niet.

Ze deden echt hun best. Ik was gewoon beter.

Ik wist dat. Maar niemand zei het tegen me.

Mama ook niet. Want mama was dood.

Juffrouw Janneke ging een beetje naar voren hangen.

'Dus het gaat goed met je, Hidde?'

'Ja,' zei ik. 'Het gaat goed.'

Alleen mama zegt nooit meer dat ik de beste tafeltennisser van de hele flat ben.

Zoiets had ik best willen zeggen. Maar dat vond ik zielig voor juffrouw Janneke. Want dan zadelde ik haar op met een probleem dat ze niet kon oplossen. Dat wilde ik haar niet aandoen.

Ze was een leuke juf. Ze verdiende geen problemen.

Ze keek me aan vanonder haar lange, blonde pony.

‘Op school doe je het prima, Hidde. En hoe gaat het thuis?’

‘Goed,’ zei ik.

‘Praten jullie veel over mama?’

‘Soms,’ zei ik.

‘Ben je blij met Yuna en Kim? Zijn het leuke, fijne zussen?’

Ik vroeg me dat nooit af.

Ik knikte, en keek naar buiten.

Lars en Halim waren op het plein aan het voetballen. Halim gaf een enorme pass op Lars. Halim is van de lange ballen. Hij is een soort Matthijs de Ligt. Alleen dan bruin.

Ik kan best leuk voetballen. Maar niet zoals Halim. Al zei mama van wel.

Dat loog ze een beetje. Mama was heus niet perfect.

‘Hidde?’ klonk juffrouw Janneke’s stem.

Ik keek haar weer aan.

‘Heb je het leuk met je zussen?’

‘Niemand is perfect,’ zei ik.

Juffrouw Janneke keek zowat door me heen met haar knalblauwe ogen.

‘Wat bedoel je daarmee, Hidde?’

‘Gewoon,’ zei ik. ‘Iedereen maakt foutjes.’

‘Wat voor foutjes maken Yuna en Kim?’

‘Ze vergeten te zeggen dat ik goed ben in tafeltennis en voetbal.’

Het was eruit voor ik het wist.

‘Wat jammer dat ze dat vergeten,’ zei juffrouw Janneke.

Ik haalde mijn schouders op.

‘Geeft niet,’ zei ik. ‘Zij missen mama ook.’

Maar ik mis haar meer, dacht ik erachteraan. Veel meer.

‘Ja,’ zei juffrouw Janneke, ‘jullie missen haar allemaal.’

Buiten kwam Halims moeder aangefietst. Halim maakte net een parel van een kopbal. Zijn moeder stak twee duimen op.

Ik had mama nooit moeten laten gaan.

4. Jim

Vanaf de galerij op de tweede etage keek ik naar Makiko.

Ze speelde tafeltennis tegen het jochie dat bij haar op de zevende verdieping woonde, een paar deuren verderop.

Mijn ogen haakten zich vast in elke beweging van Makiko's lijf.

Haar lach klaterde en steeg op tot de gaanderij, waarop ik tegen de muur aan geperst stond zodat ze me niet zag.

'Ik ben Dzim,' fluisterde ik over de balustrade heen. 'Jij gaat me zo noemen, hè?'